

<https://doi.org/10.17721/1728-2640.2017.134.3.19>

**ЗНАМЕННА ВІХА – 80-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ
ЗАСЛУЖЕНОГО ПРОФЕСОРА ШЕВЧЕНКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЯРОСЛАВА КАЛАКУРИ**

24 вересня 2017 р. кафедра архівознавства та історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка вітали Ярослава Степановича Калакуру, почесного професора університету, званого й шанованого історика, історіографа, джерелознавця, цілісну особистість і палкого патріота України, з 80-літнім ювілеєм.

Ярослав Степанович Калакура народився в с. Рудники на Тернопільщині. Після закінчення Коломийського педагогічного училища, а згодом – історичного факультету Чернівецького державного університету, молодий учений розпочав свою наукову та педагогічну діяльність. Певний час він проживав у Коломиї, де викладав історію учням вечірньої школи. Там почали друкувати і перші його статті в місцевих періодичних виданнях, присвячені історії молодіжних рухів Коломийщини 1920–1930-х рр. Упродовж 1964–1969 рр. молодий учений працював викладачем, старшим викладачем, доцентом Івано-Франківського державного педагогічного інституту, захистив кандидатську дисертацію. Загалом коломийський та івано-франківський періоди виявилися надзвичайно плідними як у професійному, так й особистому житті Ярослава Степановича (одруження з коханою жінкою, народження синів).

Наприкінці 1960-х рр. учений переїздить до Києва і з цього часу особливе місце в його біографії посів Київський національний університет імені Тараса Шевченка. З 1972 р. Ярослав Степанович працював заступником директора з навчальної та наукової роботи Інституту підвищення кваліфікації викладачів суспільних наук при Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка (тодішня назва університету), згодом доцентом, професором кафедри. Тоді ж він успішно захистив докторську дисертацію, отримавчене звання професора. Упродовж 1980-х – початку 1990-х рр. – проректор університету з навчальної роботи, директор Інституту суспільних наук, професор кафедр політичної історії, історії України.

Новий етап у житті Ярослава Степановича розпочався в 1994 р. та тривав до 2002 р., коли він очолював кафедру архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ярославу Степановичу вдалося зберегти та примножити традиції кафедри, оновити відповідно до вимог часу програми навчальних курсів, активізувати її наукову діяльність. Він узяв активну участь у розробці концепції професійної архівної освіти в Україні, ініціював підготовку нового покоління університетських підручників з архівознавства, історичного джерелознавства, української історіографії, творчо підійшов до організації та проведення засідань кафедри, на яких, окрім організаційних та навчальних питань, почали обговорювати актуальні проблеми теорії й методології архівознавства та спеціальних галузей історичної науки. Нерідко на засідання запрошували вітчизняних та іноземних науковців, викладачів, фахівців-архівістів, які ділилися досвідом роботи з документами, упровадження нових методів їх опрацювання тощо. Ці заходи суттєво посприяли зростанню наукового потенціалу кафедри, її авторитету серед колег і студентів. У цей час основними науковими пріоритетами вченого стали проблеми українського архівознавства, історіографії та джерелознавства.

Упродовж останнього десятиліття в науковій творчості професора Я.С. Калакури знайшли багатогранне відображення швидкоплинні зміни інформаційного середовища та процеси демократизації українського суспільства. У центрі його уваги перебувають проблеми децентралізації та декомунізації архівної системи, психолого-педагогічні й організаційні засади архівного менеджменту, підготовки та професійної етики архівістів. Водночас Ярослав Степанович продовжує плідно досліджувати історію української державності, політичних рухів, цивілізаційні аспекти розвитку світової та національної культури, історіографії та українознавства, виховувати та готувати нове покоління науковців, керувати аспірантами та докторантами, опонувати на захистах кандидатських і докторських дисертацій. Як член Громадської ради при Державній архівній службі України, професор Я.С. Калакура активно відстоює право дослідників на розширений доступ до архівної інформації, децентралізацію системи управління архівами. Ярослав Степанович постійно тримає руку на пульсі епохи, виголошуючи актуальні доповіді на міжнародних наукових конференціях, привертаячи увагу громадськості до розв'язання гострих проблем у сфері національної науки, освіти, культури, підтримуючи своїми кваліфікованими порадами пошуки молодих науковців.

Кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки й історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка щиро вітають Ярослава Степановича Калакуру з ювілеєм та бажають ще довгих років плідної натхненної праці на ниві української історичної науки та на славу нашому університету й рідній Вітчизні!

М. Палієнко, С. Павленко

Надійшла до редколегії 04.09.17